

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 237/2021
24.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Ивковић, адвокат из ..., против тужених АД „Железнице Србије“ Београд и „Србија Карго“ АД Београд, чији је пуномоћник Предраг Марић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 435/20 од 14.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 24.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 435/20 од 14.02.2020. године, тако што се **ОДБИЈАЈУ**, као неосноване, жалбе тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Младеновцу П1 15/18 од 04.11.2019. године у делу става првог изреке, за период од фебруара 2015. године до 31.08.2015. године, са законском затезном каматом и за период од 01.09.2015. године до децембра 2017. године у односу на туженог „Србија Карго“ АД Београд, као и ставу другом изреке.

У преосталом делу става првог изреке, у односу на туженог АД „Железнице Србије“ Београд, за период од 01.09.2015. године до децембра 2017. године ревизија тужиле се **ОДБИЈА**, као неоснована.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени АД „Железнице Србије“ Београд и АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд да тужиле АА из ... на име трошкова ревизијског поступка исплате износ од 75.157,30 динара, у року од 8 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу П1 15/18 од 04.11.2019. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да тужиле на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, за период од фебруара 2015. године до децембра 2017. године, солидарно исплате појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиле солидарно, на име трошкова поступка,

исплате износ од 109.112,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 435/20 од 14.02.2020. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен тужбени захтев у целости. Обавезана је тужилца да туженима на име жалбеног поступка исплати износ од 25.230,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била у радном односу код туженог АД „Железнице Србије“, а након статусних промена је закључила Анекс уговора са туженим „Србија Карго“ АД Београд. Вештачењем је обрачуната висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, применом параметара из Колективног уговора туженог („Службени гласник Железнице Србије“ бр.4/15.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужилце, оцењујући да тужени нису тужилци обрачунавали и исплаћивали накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у спорном периоду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за исплату накнаде регреса за годишњи одмор, као и накнаде на име трошкова исхране у току рада, уз закључак да су ови трошкови тужилци исплаћени правилно, кроз цену рада, а према општим актима тужених.

Основано се ревизијом тужилце указује да се наведено становиште другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Сл. Гласник РС“ 4/06) одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Чланом 5. став 6. Анекса прописано је да је у вредност једног радног часа из става 1. и 2. овог члана

укључена и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада који могу бити већи или мањи од накнада предвиђених Општим колективним уговором. При том, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени у току поступка није доставио суду одлуку о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да одлуку није ни донео. То не искључује право тужиље на исплату ових накнада.

Не може се прихватити став другостепеног суда да су запосленима, па и тужиљи, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени није изјаснио о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и трошкова за исхрану у току рада номинално исказао у платној листи тужиље, како је то предвиђено Законом о раду.

На основу изнетог, могло би се закључити да је тужени у погледу исплате наведених накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиље. Обзиром да Анекс колективног уговора туженог не садржи конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, тужиља може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег Колективног уговора. Тужиља је тужбени захтев поставила у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом наведених параметара. Стога је овако постављени тужбени захтев основан, како је то правилно оценио првостепени суд.

Међутим, првостепени суд није правилно применио материјално право када је тужене солидарно обавезао за исплату наведених трошкова за период од 01.09.2015. године до децембра 2017. године.

Наиме, Одлуком Владе РС од 02.06.2015. године извршене су статусне промене у АД „Железнице Србије“ Београд, тако што су технолошко-пословне целине издвојене и формирана су нова акционарска друштва и то: АД „Инфраструктура Железнице Србије“ Београд, АД „Србија Воз“ Београд и АД „Србија Карго“ Београд, а улогу четвртог друштва задржало је постојеће друштво „Железнице Србије“ АД Београд, услед чега је тужиља са новооснованим акционарским друштвом „Инфраструктура Железнице Србије“ Београд закључила анекс уговора о раду у коме је наведено да се закључује између запосленог и послодавца следбеника, чиме се мења уговор о раду који је био закључен између тужиље и „Железнице Србије“ као правног претходника.

Права запослених у случају промене послодавца прописана су одредбама члана 147. до 152. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...75/14), које су

усклађене са Директивом бр. 2001/23 ЕЗ, а којим је регулисана заштита права запослених у случају реорганизације послодавца путем статусних промена, промене послодавца у складу са законом или промене власништва над капиталом привредног друштва, као и последице тих промена. Из садржине наведених законских одредби произилази да у случају статусне промене, односно промене послодавца у складу са законом, послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца, да је послодавац претходник дужан да послодавца следбеника потпуно и истинито обавести о правима и обавезама из општег акта и уговора о раду који се преносе, као и обавеза послодавца следбеника да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока истекне време на које је закључен колективни уговор или код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор.

Полазећи од садржине наведених законских одредби, а у вези утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони суд налази да тужени за период након статусних промена нису могли бити солидарно обавезани на исплату потраживања, јер су правни следбеници преузели права и обавезе послодавца претходника које су настале из закљученог уговора о раду и радног односа. Наиме, према одредби члана 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“ број 36/2011, 99/2011, 83/2014 и 5/2015), прописано је да друштво стицалац постаје солидарно одговорно са друштво преносиоцем за његове обавезе које нису пренете на друштво стицаоца, али само до износа разлике вредности имовине друштва преносиоца која му је пренета и обавеза друштва преносиоца које је преузео, осим ако је са одређеним повериоцем другачије уговорено. Ставом 3. тачка 3. истог члана прописано је да ако се статусном променом друштво преносилац гаси обавезе друштва преносиоца прелазе на друштво стицаоца у складу са уговором о статусној промени, односно планом поделе и друштво стицалац постаје нови дужник у погледу тих обавеза, а ако постоји више друштава стицалаца, свако од њих супсидијарно одговара за обавезе које су у складу са уговором о статусној промени, односно планом поделе прешле на остала друштва стицаоце до износа разлике вредности имовине друштва преносиоца која му је пренета и обавеза друштва преносиоца које је преузео, осим ако је са одређеним повериоцем другачије уговорено.

Тужилца је након статусне промене закључила анекс уговора са туженим „Србија Карго“ АД, због чега за обавезе након статусне промене одговара само новоформирано предузеће са којим је тужилца закључила анекс.

Из наведених разлога применом члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом и другом изреке.

Тужилци, према успеху у ревизијском поступку, применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка у укупном износу од 108.581,90 динара и то за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, судске таксе на ревизију у износу од 26.462,92 динара и судске таксе на одлуку по ревизији у износу од 36.694,38 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић